

URZĄD MIEJSKI WROCŁAWIA
WYDZIAŁ KLIMATU I ENERGII

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego w rejonie ulic Kleczkowskiej i Władysława
Reymonta oraz rzeki Odry we Wrocławiu**

Opracowanie:

mgr inż. Rafał Odachowski

Wrocław 14.11.2024

Spis treści

1.	Wprowadzenie	3
1.1.	Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	3
1.2.	Opis metod pracy	4
1.3.	Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP	4
1.4.	Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem MPZP	6
2.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.....	6
2.1.	Charakterystyka środowiska	6
2.2.	Stan środowiska i występujące zagrożenia	13
2.3.	Uwarunkowania ekofizjograficzne	20
2.4.	Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP	21
3.	Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi	22
4.	Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko	24
4.1.	Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko	24
4.2.	Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania	28
4.3.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	28
4.4.	Oddziaływanie na formy ochrony przyrody	28
4.5.	Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko	29
5.	Metody analizy realizacji postanowień projektu planu	30
6.	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	31
7.	Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP	32
8.	Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu	32
9.	Streszczenie.....	35
10.	Spis literatury	36

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 wspomnianej ustawy, stanowi załącznik do prognozy.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w skrócie MPZP). Integralną częścią prognozy jest załącznik graficzny obejmujący granicami teren planu miejscowego.

Prognoza sporządzona została na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Kleczkowskiej i Władysława Reymonta oraz rzeki Odry we Wrocławiu. Projekt planu został zainicjowany uchwałą LVII/1530/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2022 r.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów oraz uwarunkowań przyrodniczych. Prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń MPZP.

1.2. Opis metod pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu aktualnego funkcjonowania obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń planu.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu.

Głównym celem projektu planu miejscowego jest zabezpieczenie dalszego i bezpiecznego dla mieszkańców funkcjonowania terenów infrastruktury służącej zaopatrzeniu

Elektrociepłowni Wrocław w surowce energetyczne. W północnej części Portu Miejskiego znajduje się skład węgla, który dostarczany jest drogą rzeczną. Następnie paliwo przesyłane jest nadziemnym taśmociągami w kierunku południowym, poza obszar planu.

Obecność tego terenu w sposób istotny ogranicza możliwość sytuowania w jego otoczeniu funkcji mogących powodować konflikty przestrzenne. Odnosi się to w szczególności do zabudowy mieszkaniowej, szkół i przedszkoli itp. Niepożądane funkcje mogą zostać zrealizowane na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, natomiast sporządzenie planu miejscowego pozwoli na uporządkowanie przestrzeni zgodnie z kierunkami wyznaczonymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia.

Na terenie planu wyodrębnia się tereny produkcji, które obejmują przestrzeń wykorzystywaną obecnie do przeładunku, składowania i dalszego transportu węgla. Tereny te będą użytkowane czasowo na okres nie dłuższy niż 10 lat, do momentu gdy elektrociepłownia zmieni sposób zaopatrzenia miasta w energię ciepłą.

Oprócz tego wyznacza się tereny przemysłu portowego, tereny usług lub produkcji, teren infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z budynkami biurowymi (teren przepompowni ścieków nadzorowany przez MPWiK). Są to tereny które zachowują swoją funkcję. Dopuszcza się na nich rozwój zabudowy w ramach zdefiniowanych funkcji. Ponadto zachowuje się tereny kolejowe położone w części południowej obszaru planu, a także teren usług i zieleni urządzonej przy ul. Reymonta.

Plan miejscowy zapewnia zachowanie zabytków architektury portu miejskiego, do których należą m.in. budynek zarządu portu miejskiego, portiernia.

Na terenie planu zachowuje się przebieg Odry wraz z roślinnością brzegową. Umożliwia się dalsze korzystanie z rzeki jako drogi wodnej dla transportu towarów.

Układ drogowy zapewniający dojazd do poszczególnych terenów oparty jest o system ciągów komunikacyjnych, w głównej mierze istniejących. Ponadto zaprojektowano drogę zbiorczą, która będzie łączyć osiedla Kleczków ze Szczepinem: prowadzić będzie od ulicy Reymonta w rejonie krzyżowania z Wyb. Conrada Korzeniowskiego i mostu Osobowickiego, następnie w formie przeprawy mostowej przekraczać będzie Odrę i Groblę Kozanowską, w rejonie której połączy się z ulicą Długą. Trasa ta będzie mogła powstać po zakończeniu działalności składu węglowego.

W projekcie planu ustala się podstawowe wymogi dotyczące zachowania ładu przestrzennego i ochrony środowiska. Definiuje się również zasady ochrony środowiska

kulturowego, sposób zagospodarowania terenów zabudowanych oraz zasady ich wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego powiązany jest ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”. Zgodność planu miejscowego ze Studium wymagana jest przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1.4. Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych dokumentów powiązanych z projektem MPZP

Niewielkie fragmenty obszaru planu objęte są ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których sporządzono prognozy oddziaływania na środowisko. Należą do nich fragment doliny Odry w zachodniej części terenu (teren wód powierzchniowych) oraz tereny komunikacji – fragment ul. Reymonta i droga dojazdowa. Tereny te zachowują aktualne funkcje i nie przewiduje się w ich granicach. Zakres i rodzaj oddziaływań związanych z realizacją obowiązujących planów są zbliżone z wnioskami wynikającymi z niniejszej prognozy.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Charakterystyka środowiska

Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar objęty opracowaniem położony jest na północny zachód od ścisłego centrum Wrocławia, częściowo w dolinie Odry. Mieści się w obrębie osiedli Stare Miasto i Kleczków. Jego powierzchnia wynosi ok. 53,64 ha. Zawiera się w obszarze ograniczonym rzeką Odrą, Kanałem Miejskim, ulicami Kleczkowską i Władysława Reymonta oraz linią kolejową nr 143.

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne, obszar objęty opracowaniem należy do mezoregionu Pradolina Wrocławska, która wchodzi w skład makroregionu Nizina Śląska.

Zagospodarowanie

Na terenie planu mieści się Port Miejski, którego budowę zainicjowano pod koniec XIX w., po wybudowaniu drogi wodnej omijającej śródmieście Wrocławia. Jego powierzchnia zajmuje 37 ha. Zrealizowany został jeden basen portowy, w sąsiedztwie którego wzniesiono magazyny, spośród których wyróżnia się pięciokondygnacyjny spichlerz zbożowy. W przestrzeni odznaczają się również zabytkowe budynki zarządu, portierni, magazyn cukru, magazyn drobnicy, lokomotywnia, budynek wagi głównej, basen portowy, nabrzeże basenu z infrastrukturą, wartownie, most przeładunkowy nr 1, przepompownia ścieków i budynek mieszkalny pracowników przepompowni ścieków. Na południowym nadbrzeżu mieści się składowisko złomu.

W północnej części obszaru mieści się skład węgla o powierzchni około 9-10 ha wraz z częściowo wyniesionym nad poziom terenu taśmociągami służącym do transportu surowca do Elektrociepłowni Wrocław, która mieści się na południe od obszaru planu. W przestrzeni wyróżnia się hałda o długości ok. 450 m, szerokości dochodzącej do 100 m i wysokości do kilku metrów.

W południowej części terenu znajduje się bocznica kolejowa. Podobnie jak skład węglowy teren jest ogrodzony i niedostępny dla osób postronnych.

Po stronie zachodniej obszaru, w rejonie cypla, znajdują się budynki przepompowni ścieków, budynek Instytutu Ochrony Środowiska oraz dwukondygnacyjny budynek mieszkalny.

Istotną część terenu tworzą wody powierzchniowe. Obszar znajduje się w rozwidleniu rzeki Odry, która rozdziela się na dwie odnogi: Starą Odrę wraz z biegnącym równolegle do niej Kanałem Miejskim i Dolną Odrę.

Dopełnieniem zagospodarowania są tereny komunikacji – fragment ul. Władysława Reymonta, drogi dojazdowe, wewnętrzne, parkingi, place manewrowe – oraz tereny zieleni urządzonej (w tym zieleniec przy ul. Reymonta) i nieurządzonej (zieleń brzegowa w dolinie Odry). Wzdłuż południowej granicy obszaru przebiega linia kolejowa.

W otoczeniu obszaru planu miejscowego znajdują się elektrociepłownia, tereny mieszkaniowe i usługowe osiedla Stare Miasto, zakład karny oraz wnętrze doliny Odry.

Rzeźba terenu

Obszar opracowania położony jest w dolinie Odry. Znajduje się na terasie zalewowej, która została silnie przeobrażona antropogenicznie w wyniku likwidacji starych koryt rzecznych oraz budowy nowych przełyków. Powierzchnia terenu została ukształtowana sztucznie. Teren

został podwyższony o kilka metrów w celu wprowadzenia zainwestowania, w tym budowy basenu portowego i utworzenia sieci komunikacyjnej miasta. Ukształtowanie pionowe na całym obszarze ma charakter płaskiej równiny. Opracowywany teren położony jest na wysokości 111-117 m n.p.m.

Rzeka Odra na badanym obszarze jest sztucznie regulowana a koryto jest silnie obniżone w stosunku do sąsiadujących terenów i obudowane. Rzędna terenu w pasie nadrzecznym wynosi 109-110 m n.p.m. Przyległy do południowego odcinka granicy terenu planu nasyp kolejowy wznosi się na wysokość ok. 116 m n.p.m.

Na terenie planu brak jest udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Nie stwierdza się niekorzystnych spadków terenu, które mogłyby stanowić przeszkodę dla wprowadzania zabudowy.

Budowa geologiczna i warunki geotechniczne

Obszar Wrocławia leży w strefie przejściowej między Blokiem Przedsudeckim (od południowego-zachodu) i Monokliną Przedsudecką (od północnego-wschodu). Skały starszego podłoża są na całym obszarze przykryte miocenijskimi ilami, mułkami i piaskami, miejscami z soczewkami węgla brunatnego. Tworzą one serię osadową pod zbiorową nazwą „serii poznańskiej”. Osady miocenijskie ukazują się na powierzchni w postaci nieregularnych płatów w niewielu miejscach, m. in. na obszarze między Leśnicą i Muchoborem. Na ilach miocenijskich leżą piaski i żwiry wodnolodowcowe, które ukazują się na powierzchni w nieregularnych płatach różnej wielkości (najbardziej zwarte na zachód od doliny Bystrzycy). W pasie od Lutyni przez Wrocław w kierunku wschodnim występują pojedyncze płaty gliny morenowej. Na wschód od doliny Bystrzycy, górną warstwę osadów plejstocenijskich stanowią lessy gliniaste i gliny lessopodobne, które zajmują też największą powierzchnię w tej części obszaru. W dolinie Odry i Bystrzycy leżą holocenijskie piaski, mułki i mady rzeczne.

Przypowierzchniową warstwę geologiczną tworzą utwory akumulacji rzecznej reprezentowane przez holocenijskie piaski i żwiry. W warstwach stropowych najczęściej występują piaski średnie i grube, natomiast w spągu pospółki i żwiry które wypełniają rozległe erozyjne rozcięcia doliny Odry. W wyniku długotrwałych procesów osadniczych podłoże to zostało przykryte nasypami niekontrolowanymi o zróżnicowanym składzie. Miąższość tych nasypów wynosi od 1,5 do 4,5 m.

Podłoże zbudowane z holocenijskich piasków i żwirów tworzy grunty nośne, mało ściśliwe, niemniej stwarzające problemy w strefach występowania gruntów w stanie luźnym. Nasypy niekontrolowane posiadają nieustalony skład i mogą stanowić przeszkodę dla właściwego

posadawiania budynków. Wymagają dokładnego zbadania lub usunięcia przed przeprowadzeniem inwestycji.

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Przez obszar planu przebiega rzeka Odra, która rozwidla się na Starą Odrę i Dolną Odrę. Równolegle do Starej Odry biegnie Kanał Miejski, podporządkowany żegludze śródlądowej. W rejonie portu brzegi Odry zostały umocnione i pozbawione roślinności. Na terenie portu utworzono basen o szerokości 50 m i długości 700 m. Jego nadbrzeże jest obudowane przez pionowo uformowane kamienne ściany.

Zgodnie z informacjami zawartymi na mapach zagrożenia powodziowego (mapy opublikowane na hydroportalu <http://mapy.isok.gov.pl/>), teren opracowania znajduje się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, tj.:

- obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%.

Zagrożenie powodziowe związane z wezbraniem Odry praktycznie nie występuje. Zgodnie z informacjami zawartymi na mapach zagrożenia powodziowego (mapy opublikowane na hydroportalu <http://mapy.isok.gov.pl/>), zasięg przepływu fali powodziowej nie wykracza poza dolinę Odry. Dzięki wałom przeciwpowodziowym i umocnieniom brzegów, okoliczne osiedla powinny być zabezpieczone przed katastrofą powodzi.

Wody podziemne

Występowanie wód podziemnych jest uzależnione od rzeźby terenu i budowy geologicznej. W rejonie Wrocławia dominującymi utworami są osady plejstoceny, które powstały podczas zlodowacenia środkowopolskiego. W spągowej partii występują gliny moreny dennej osadzonej w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Są to gliny szare miejscami zapiaszczone. Miejscami występują również żwiry i piaski wodnolodowcowe, a w pradolinie Odry i dolinach dopływów – rzeczne utwory holoceny lub plejstoceny. Lokalnie w wąskich obniżeniach występują osady piaszczysto-żwirowe związane z okresami interstadialnymi.

Poziom wody gruntowej utrzymuje się płytko, na ogół w zakresie 0,5 – 2 m p.p.t. W części wschodniej obszaru, poza doliną rzeczną, wody gruntowe położone są głębiej – poniżej 5 m p.p.t.

Poziom wodonośny jest alimentowany wodami spływającymi dolinami oraz z terenów przyległych a także wodami opadowymi wykazując znaczną dynamikę wahań w ścisłej korelacji z reżimem hydrologicznym Odry. Warunki wodne uzależnione są od funkcjonowania Wrocławskiego Węzła Wodnego. Jest to węzeł wodny obejmujący rz. Odrę wraz z jej dopływami, przekopane kanały oraz budowle hydrotechniczne służące bezpieczeństwu powodziowemu, a także do celów żeglugi śródlądowej.

Tereny zabudowane są skanalizowane, przez co wody opadowe i roztopowe odprowadzane są w sposób zorganizowany. Obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochronnych ujęć wodnych.

Topoklimat

W dolinie rzecznej występuje topoklimat wilgotny, zastoiskowy. Charakteryzuje się gorszymi w porównaniu z terenami położonymi powyżej warunkami termicznymi, wilgotnościami i dużą ilością mgieł. Występuje tu zjawisko inwersji termicznej, co spowodowane jest wychłodzeniem się podłoża na skutek wypromieniowania ciepła pobranego przez grunt w ciągu dnia. Powietrze chłodne znajdujące się w warstwie przygruntowej, na skutek niewielkich spadków dolin oraz zapór utrudniających jego spływ zalegać może stosunkowo długo w ich obrębie, nawet do późnych godzin przedpołudniowych.

Obszar zabudowy śródmiejskiej, w obrębie którego położony jest teren objęty opracowaniem, cechuje się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi i bioklimatycznymi. Warunki zamieszkiwania pogorszone są za sprawą nadmiernego zanieczyszczenia atmosfery gazami oraz pyłami. Zwarta zabudowa powierzchni terenu obiektami o dużej kubaturze wpływa modyfikująco na pole wiatru.

Obszar planu położony jest w zasięgu występowania tzw. miejskiej wyspy ciepła (MWC). Zjawisko to dotyczy obszarów zurbanizowanych i polega na wzroście temperatury w mieście w stosunku do terenów otaczających. Wzrost temperatury jest wynikiem naturalnego nagrzewania przez promienie słoneczne oraz emisji dodatkowego ciepła z ogrzewania mieszkań lub procesów produkcyjnych. We Wrocławiu zjawisko MWC występuje najczęściej nocą podczas bezchmurnej i bezwietrznej pogody. Obserwuje się wtedy największą różnicę temperatury powietrza pomiędzy obszarem zurbanizowanym i terenami otaczającymi. Średnie natężenie wyspy ciepła w najcieplejszym, centralnym obszarze miasta w latach 1997-2000

wynosiło 1°C i zmieniało się od 0,5°C w dzień do 1,6°C w nocy. W zabudowie osiedlowej i willowej, średnie wielkości wynosiły odpowiednio 0,7 i 0,3°C. Wyspy ciepła o największej intensywności należy oczekiwać podczas letnich nocy: od 2,3°C w centrum, przez 1,6°C w zabudowie osiedlowej do 0,6°C w zabudowie willowej.

Gleby

Na terenie opracowania dominują gleby urbanoziemne o przekształconym profilu, które nie są objęte klasyfikacją bonitacyjną. Naturalna warstwa gleby jest przykryta nasypami mineralno-gruzowymi związanymi z rozwojem osadniczym miasta. Na terenach zielonych gleby także mają sztucznie ukształtowany profil glebowy, gdyż z powodu prac pielęgnacyjnych mają ograniczoną dostawę materii organicznej.

Świat przyrody

Obszar planu jest nierównomiernie wyposażony w zielen. Tworzą ją planowe nasadzenia drzew towarzyszące ciągom komunikacyjnym i terenom zurbanizowanych oraz spontanicznie rozwijające się formacje roślinne na terenach niezabudowanych.

Terasy zalewowe doliny Odry porastają nadrzeczne łąki. Są one regularnie koszone a koryto przystosowane do celów żeglugowych i ochrony przeciwpowodziowej. Brak jest naturalnych zbiorowisk roślinnych towarzyszącym wodom płynącym takich jak szuwary. Brzegi Odry w rejonie portu są pozbawione roślinności, strome i umocnione betonem lub materiałem skalnym.

Dolina Odry tworzy regionalny korytarz ekologiczny umożliwiającą migrację gatunków oraz genów na dalekie odległości. Jest środowiskiem życia wielu organizmów, w tym ryb, owadów, ptaków i ssaków.

Na odcinku Odry przebiegającym przez obszar planu stwierdzono aktywność bobra europejskiego *Castor fiber*. Potwierdzają to dane literaturowe („Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie województwa dolnośląskiego”) oraz obserwacje terenowe. W rejonie brzegów za instytutem ochrony środowiska i przepompownią ścieków napotkano liczne zgryzy i przewalone drzewa. Stanowisko bobra znajduje się również na północnym brzegu Odry, poza obszarem planu.

Wysokimi walorami krajobrazowymi charakteryzuje się aleja dębów ciągnąca się wzdłuż drogi wewnętrznej prowadzącej do budynku przepompowni. Część drzew pełni funkcje biocenotyczne – jest zasiedlona przez kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*. Jest to chroniony

gatunek chrząszcza. Drzewa pozostają w różnym stanie zdrowotnym, niektóre z nich wysychają.

Obecne na terenie planu tereny niezagospodarowane zajmują niewielką powierzchnię. Chętnie wkracza na nie roślinność ruderalna w formie muraw, ale też drzewa, takie jak klony, topole. Licznie występuje robinia akacjowa, ponadto wierzby i dęby. Drzewa te występują pojedynczo lub w skupiskach.

Niezagospodarowane tereny położone w zachodniej części obszaru planu miejscowego są niedostępne i praktycznie nieuczęszczane przez człowieka, dlatego utworzyły enklawy dla dzikiej fauny. Można zaobserwować obecność ptaków, takich jak kaczki lub bażanty.

Tereny uprzemysłowione są praktycznie pozbawione szaty roślinnej. Nieliczne planowe nasadzenia znajdują się na ich obrzeżach. Pełnią funkcje dekoracyjne i składają się z gatunków pospolitych drzew, przede wszystkim iglastych (sosna zwyczajna, modrzew europejski), obok których rosną liściaste klony, brzozy, jarzęby. W przestrzeni wyróżniają się nasadzenia w sąsiedztwie budynków lokomotywni, wagi i wartowni (w rejonie bramy wjazdowej we wschodniej części obszaru planu). Rosną tam okazałe egzemplarze kasztanowców, dębów i klonów.

Zieleń urządzoną reprezentuje również skwer położony przy ulicy Reymonta. Znajduje się tu Pomnik ku Czcii Pomordowanych Patriotów otoczony nasadzeniami drzew i krzewów, wśród których na szczególną uwagę zasługują osiągające duże rozmiary jesiony, lipa drobnolistna i wiąz szypułkowy.

Na terenach zabudowanych i zurbanizowanych panują bardzo mało korzystne warunki do bytowania zwierząt. Obiekty kubaturowe oraz ogrodzenia terenów ograniczają możliwość przemieszczania się zwierząt. Na terenach zabudowanych można spodziewać się obecności gatunków synantropijnych, przystosowanych do życia w obszarach przekształconych przez człowieka np. pospolitych ptaków, owadów.

Na przedmiotowym terenie nie występują przestrzenne formy ochrony przyrody.

2.2. Stan środowiska i występujące zagrożenia

Informacje o problemach środowiska istotnych z punktu widzenia projektu MPZP

Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to:

- emisja zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł punktowych (użytkowanie instalacji grzewczych o niskiej sprawności opartych o paliwa stałe), w tym zanieczyszczenia napływające z terenów przyległych;
- nadmierna emisja hałasu - komunikacyjnego;
- zagrożenie związane z obecnością hałdy węgla (zagrożenie pyleniem i zagrożenie pożarowe);
- możliwość pogorszenia walorów krajobrazowych przez wprowadzenie zabudowy kontrastującej z obecnym użytkowaniem terenu.

Powietrze atmosferyczne

Presje

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Wielkość emisji z palenisk i kotłowni domowych zależy przede wszystkim od rodzaju instalacji grzewczych, rodzaju stosowanych paliw i stopnia izolacji termicznej budynków. Decyduje o tym w dużej mierze wiek budynków. Województwo dolnośląskie charakteryzuje się znaczącym udziałem budynków budowanych przed 1944 r., o dużych stratach ciepłych, zwłaszcza w centralnych częściach miast, w których dominują indywidualne instalacje grzewcze na paliwa stałe: piece węglowe (kaflowe, żeliwne, kuchenne) oraz kotły węglowe starego typu. Jednak nie tylko „stara” zabudowa jest źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jedną z największych uciążliwości dla mieszkańców jest spalanie odpadów w piecach domowych, natomiast coraz powszechniejsze opalanie domów drewnem może stać się istotnym źródłem emisji m.in. wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch komunikacyjny powstaje podczas spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia drobin

pyłu z powierzchni dróg (tzw. emisja wtórna). Szczególna uciążliwość ruchu drogowego wynika ze sposobu wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (nisko nad ziemią), znacznego natężenia ruchu samochodowego oraz przebiegu dróg pomiędzy gęstą zabudową miejską.

Wśród źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie dolnośląskim należy wymienić również emisje pochodzące m.in. z zakładów przeróbczych surowców skalnych, prac budowlanych, eksploatacji dróg, prowadzenia działalności produkcyjnej (fermy i ubojnie drobiu oraz trzody chlewnej, galwanizernie, tartaki, zakłady betoniarskie), prowadzenia działalności usługowej (zakłady blacharsko-lakiernicze, warsztaty naprawy pojazdów), eksploatacji kanalizacji ściekowej, spalania odpadów, przetwarzania odpadów oraz składowisk odpadów, działalności związanej z rolnictwem. Działalności te mogą być przyczyną uciążliwości przede wszystkim ze względu na niezorganizowaną emisję pyłu i substancji uciążliwych zapachowo.

Na stan sanitarny powietrza we Wrocławiu wpływ mają emitory zanieczyszczeń powietrza znajdujące się na obszarze miasta (punktowe, liniowe, powierzchniowe), w jego bezpośrednim sąsiedztwie, ale również napływ zanieczyszczonych mas powietrza z innych obszarów oraz zanieczyszczenia zawarte w opadach atmosferycznych. Do Wrocławia docierają zanieczyszczone masy powietrza głównie z kierunków sektora zachodniego, szczególnie z kierunku północno-zachodniego (zanieczyszczenia z rejonu Brzegu Dolnego, ale również z zagłębia Turoszowskiego a nawet z obszaru Niemiec) oraz z kierunku południowo-wschodniego, przynosząc zanieczyszczenia z obszaru Kędzierzyna-Koźła, Górnego Śląska i Czech.

Opady atmosferyczne dostarczają głównie zanieczyszczeń w postaci: siarczanów, chlorków, azotanów i azotynów, azotu, fosforu potasu, wapnia i magnezu, których największe stężenia występują w porze chłodnej (I-III, X-XII). Również kwasowość opadów jest większa w porze chłodnej niż w ciepłej.

Podstawy prawne oceny jakości powietrza

Podstawowymi krajowymi aktami prawnymi, określającymi obowiązki, zasady i kryteria w zakresie prowadzenia oceny jakości powietrza w Polsce są: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54), - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 845), - rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w

sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279, z późn. zm.).

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonuje się dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i pyłu PM_{2,5}, metali ciężkich: ołowiu, arsenu, niklu, kadmu oraz benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. Ze względu na ochronę roślin ocenie podlegają 3 substancje: dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon. Dla każdego z wymienionych zanieczyszczeń określone są stężenia w powietrzu, które nie powinny być przekraczane (poziom dopuszczalny, docelowy, poziom celu długoterminowego).

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został określony w załączniku do ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54).. Według tego podziału, wydziela się strefę Aglomeracji Wrocławskiej, obejmującą granice miasta. W strefie tej do oceny jakości powietrza przyjmuje się kryterium ochrony zdrowia ludzi.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z następujących klas: A (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych), C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny oraz docelowy), D1 (jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego), D2 (jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego).

Badania jakości powietrza na terenie Wrocławia prowadzone są przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Ocena jakości powietrza na terenie miasta

Badania jakości powietrza prowadzone są przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W 2023 roku zmierzony w środowisku poziom dwutlenku siarki, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, benzo(a)pirenu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, arsenu, kadmu, i niklu na terenie miasta nie wykazywał przekroczeń dopuszczalnych przepisami prawa stężeń. Przekroczenia dotyczyły dwutlenku azotu.

Źródła emisji zanieczyszczeń na obszarze planu miejscowego

Na terenie planu mogą występować emitory zanieczyszczeń w postaci palenisk w budynkach, które ogrzewane są za pośrednictwem paliw stałych. Ponadto odnotowuje się pylenie z hałdy węgla, która oddziałuje bezpośrednio na tereny przyległe. Ponadto emisję mogą powodować procesy technologiczne związane z przygotowaniem węgla do transportu.

Źródłem emisji zanieczyszczeń jest transport samochodowy, w szczególności pojazdów ciężkich, które przemieszczają się w kierunku poszczególnych obiektów na terenie portu. Ponadto emitarami są barki transportujące rzeką różnorodne materiały.

Klimat akustyczny

W zależności od źródła hałasu rozróżnia się dwie podstawowe kategorie hałasu, tj. hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) i hałas przemysłowy. Problem uciążliwości hałasu występuje praktycznie na całym obszarze Wrocławia, a w szczególności w centralnych częściach miasta o dużym natężeniu ruchu i zwartej zabudowie, zlokalizowanej blisko jezdni, na terenach osiedli o zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej, zlokalizowanych w pobliżu ulic o dużym natężeniu ruchu.

Tab.1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 1). Strategiczna Mapa Hałasu na terenie planu nie identyfikuje terenów wymagających ochrony przed hałasem. W zachodniej części obszaru, przy przepompowni, znajduje się budynek mieszkalny w zabudowie wielorodzinnej. Obecnie jest w likwidacji – trwa proces wysiedlenia lokatorów. Docelowo nie będzie pełnił funkcji mieszkalnej.

Danych na temat poziomów hałasu w środowisku dostarcza opracowanie „Strategiczna mapa hałasu Wrocławia”. Mapa przedstawia rozkład emisji hałasu z podziałem na poszczególne źródła: hałas drogowy, kolejowy, tramwajowy, lotniczy i przemysłowy. Hałas wyrażony jest wskaźnikami długookresowymi L_{DWN} (przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku) oraz L_N (przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy).

Na terenie planu znajdują się emitery hałasu przemysłowego do których należą przede wszystkim praca maszyn obsługujących składowisko węgla, ruch taśmociągu, a także prace przeładunkowe na terenie złomowiska. Poziom hałasu w otoczeniu tych obiektów, ze względu na oddalenie od terenów wymagających ochrony środowiska akustycznego, nie był badany.

Przebiegająca wzdłuż południowego odcinka granicy obszaru planu miejscowego linia kolejowa nr 143 cechuje natężenie ruchu w przedziale 126-148 pojazdów na dobę. Natężenie hałasu (wskaźnik całodobowy) wynosi od 70 do 75 dB i oddziałuje na tereny w otoczeniu trasy. Z tego względu nie jest wskazane lokalizowanie zabudowy wrażliwej na hałas w otoczeniu.

Wysokie natężenie hałasu utrzymuje się w otoczeniu ulicy Władysława Reymonta. Natężenie hałasu w pasie drogowym sięga nawet 80 dB. Powoduje to przekroczenia dopuszczalnych poziomów dźwięku dochodzące do 10 dB na terenach zabudowy mieszkaniowej położonej w sąsiedztwie ulicy.

Jakość wód podziemnych

Wody podziemne w rejonie Wrocławia charakteryzują się dużą właściwą (naturalną) podatnością na zanieczyszczenie ze źródeł antropogenicznych. Migracja rozpuszczonych w wodzie substancji konserwatywnych kształtuje się w przedziale 30–300 m/rok, tzn. od średnio szybkiej do szybkiej. Głównymi zagrożeniami dla jakości wód podziemnych na terenie Wrocławia jest więc wysoki stopień urbanizacji i uprzemysłowienia, a tym samym koncentracja szeregu potencjalnych źródeł degradacji chemicznej wód podziemnych wielkoobszarowych, liniowych i punktowych. Charakter wielkoobszarowy mają emisje do atmosfery pyłów i gazów z obiektów przemysłowych i komunikacyjnych, ich wtórny opad na powierzchnię ziemi i migracja

w głąb profilu glebowego, skąd przedostają się do wód podziemnych. Liniowymi źródłami zanieczyszczeń są cieki powierzchniowe, drogi, linie kolejowe, gazociągi, systemy kanalizacyjne. Punktowe źródła zanieczyszczeń stanowią natomiast obiekty przemysłowe i komunalne.

Zagrożenia wód podziemnych wynikają z ich kontaktu z powierzchnią ziemi, wodami glebowymi, wodami powierzchniowymi, atmosferą oraz opadami atmosferycznymi. W miejscach, gdzie brak jest izolacji poziomu wodonośnego lub izolacja jest niepełna, następuje szybka wymiana wody, a tym samym przemieszczanie się zanieczyszczeń. Ma to szczególnie znaczenie w dolinach rzek, gdzie występuje czwartorzędowy odkryty poziom wodonośny a jednocześnie skupione są miasta i osady. Mniej narażone na zanieczyszczenia są poziomy zalegające głębiej lub tam, gdzie w stropowej części występuje warstwa izolacyjna. Efektem takiej budowy geologicznej jest trudniejsza wymiana wody i długotrwała odnawialność zasobów. Woda w czasie migracji ulega procesom samooczyszczania. Ma to miejsce na obszarach występowania trzeciorzędowego piętra wodonośnego, które jest częściowo izolowane, a zwierciadło wody występuje stosunkowo płytko.

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych).

Obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych nr 109. Badania jakości wykonywane były w roku 2019 w ramach monitoringu diagnostycznego (badania PIG w Warszawie). Wody uzyskały III klasę (obowiązuje skala pięciostopniowa: klasa I – wody bardzo dobrej jakości, klasa II – wody dobrej jakości, klasa III – wody zadowalającej jakości, klasa IV – wody niezadowalającej jakości, klasa V – wody złej jakości).

Jakość gleb

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonych zawartości metali ciężkich, będących następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa,

powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywnościowego.

Nadmierna zawartość metali ciężkich degraduje biologiczne właściwości gleb, powoduje zanieczyszczenie łańcucha żywnościowego i wód gruntowych. Szczególne zagrożenie stwarzają one w glebach kwaśnych, przechodzą bowiem w formy łatwo dostępne dla roślin.

Tereny wzdłuż tras komunikacyjnych narażone są w sposób ciągły na zanieczyszczenia tlenkami azotu, węglowodorami i pierwiastkami toksycznymi dla środowiska (ołów, kadm, cynk, miedź, nikiel).

Obecnie w ramach Państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) badania jakości gleb prowadzi Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Badania gleb mogą także prowadzić Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska (WIOŚ) w ramach sieci wojewódzkich, stosownie do specyficznych potrzeb regionu.

W latach 2010–2015 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu prowadził badania stopnia zanieczyszczenia gleb, na terenie miasta Wrocławia, na obszarach chronionych (Obszar Natura 2000 - PLH020036 - Dolina Widawy), wokół zakładów przemysłowych (teren wokół Hutmen S.A., teren wokół Wrocławskiego Parku Przemysłowego, teren wokół ZEW KOGENERACJA S.A., EC Wrocław, teren wokół kompleksu zakładów na osiedlu Kowale), wokół składowisk odpadów (teren wokół dawnego składowiska odpadów „Maślice”), wzdłuż tras komunikacyjnych (Obwodnica Śródmiejska Wrocławia - odcinek istniejący, teren wzdłuż Obwodnicy Autostradowej Wrocławia) oraz na terenie Parku Szczytnickiego i terenie Pól Irygacyjnych Wrocławia. Stwierdzono wówczas przekroczenia stężeń metali ciężkich w stosunku do wartości dopuszczalnych.

Przekroczenia wartości dopuszczalnych WWA wystąpiły w większości badanych punktów wokół zakładów przemysłowych (wokół Wrocławskiego Parku Przemysłowego, ZEW KOGENERACJA S.A. we Wrocławiu, EC Wrocław oraz kompleksu zakładów na osiedlu Kowale). Wszystkie badane gleby charakteryzowały się znacznym zanieczyszczeniem benzo(a)pirenem.

Ostatnie opublikowane badania jakości gleb, realizowane na terenie Wrocławia, dotyczą roku 2018 roku. W roku tym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach PMŚ prowadził na terenie województwa dolnośląskiego badania gleb na obszarach uprzemysłowionych i narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń. Badaniami objęto gleby wokół zakładów przemysłowych (teren wokół Wrocławskiego Parku Przemysłowego) oraz gleby wzdłuż tras komunikacyjnych (odcinek drogi S5 od m. Wrocławia do węzła Żmigródek).

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na serwisie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>, nie identyfikuje się terenów objętych historycznymi zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Przez obszar objęty planem miejscowym przechodzą napowietrzne linie elektromagnetyczne o napięciu 110 kV, będące potencjalnym źródłem emisji szkodliwego promieniowania. Linie te rozpięte są nad terenami rolnymi, poza terenami zabudowanymi.

Zasady ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym określone są w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych różnicuje się wyłącznie ze względu na obecność ludzi (tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i miejsca dostępne dla ludności).

Badania uciążliwości związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym od wielu lat prowadzi laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Pomiarom podlega środowisko w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji radiowych i telewizyjnych oraz w sąsiedztwie stacji elektroenergetycznych. Jedyną napowietrzną linią elektroenergetyczną objętą pomiarami była linia 220 kV relacji Świebodzice – Klecina. Pomiary kontrolne przeprowadzone w ramach kontroli i monitoringu środowiska wskazują, że na terenie Wrocławia, w miejscach dostępnych dla ludzi a usytuowanych w sąsiedztwie wspomnianych wyżej źródeł pól elektromagnetycznych, nie stwierdza się przekroczeń wartości dopuszczalnych sprecyzowanych w przepisach.

2.3. Uwarunkowania ekofizjograficzne

W chwili obecnej środowisko obszaru planu nie podlega większym przekształceniom. Część budynków podlega modernizacji. W rejonie basenu portowego powstają obiekty usługowo-biurowe. Przestrzeń podporządkowana jest funkcji przemysłowej i usługowej. Uznaje się, że obszar jest w dalszym ciągu predestynowany do pełnienia takich funkcji.

Ze względu na aktualne zagospodarowanie na terenie planu nie należy sytuować funkcji wrażliwych na hałas, wibracje i nadmierne zanieczyszczenie, zwłaszcza terenów mieszkaniowych.

Do funkcji przyrodniczych przynależy dolina Odry z pokrytymi roślinnością łąkową terasami zalewowymi. Pełni ona funkcję korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym.

Na terenach zurbanizowanych należy zachować jak największą ilość drzew i powierzchni zieleni. Zieleni ta pełni funkcję ozdobną, ale także może do pewnego stopnia pełnić funkcje izolacyjne, a także ostoję dla niektórych gromad zwierząt (ptaków, owadów).

W celu poprawy stanu środowiska oraz podniesienia jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zagospodarowanie terenu może być realizowane przy uwzględnieniu następujących ograniczeń i uwarunkowań:

- nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć powodujących degradację środowiska lub mogących pogorszyć jego jakość oraz jakość życia mieszkańców terenów przyległych do planu miejscowego;
- do ogrzewania obiektów zaleca się zastosowanie niskoemisyjnych i proekologicznych źródeł energii lub podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej;
- nie należy wprowadzać działalności i obiektów uciążliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, które mogłyby być odczuwalne na terenach mieszkaniowych położonych w sąsiedztwie terenu planu;
- ścieki należy odprowadzać do sieci kanalizacyjnej;
- dla ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed substancjami szkodliwymi pochodzącymi z zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenach utwardzonych, wody te powinny być podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika;
- zaleca się retencjonowanie wód opadowych i wykorzystanie ich do nawadniania terenów zieleni oraz zasilania poziomu wód gruntowych;
- należy określić minimalny udział powierzchni zieleni w całkowitej powierzchni działki budowlanej lub terenu;
- zaleca się zachowanie terenów zieleni wysokiej oraz pielęgnację drzewostanu,
- należy dążyć do podniesienia standardu i uzupełnienia istniejących oraz urządzenia nowych reprezentacyjnych założeń zieleni urządzonej oraz izolacyjnej.

2.4. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP

W przypadku odstąpienia od sporządzenia planu miejscowego nie przewiduje się wystąpienia istotnych zmian w środowisku. Na terenach niezabudowanych nasilać się będzie zjawisko sukcesji roślinnej.

Należy zaznaczyć, że w związku z częściową transformacją terenu Portu Miejskiego, niektóre obiekty są nieużytkowane. Część budynków została wyburzona a pozostałe powierzchnie są niezagospodarowane. Brak planu miejscowego daje możliwość

zagospodarowania terenu na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Niesie to ryzyko wprowadzenia funkcji niezgodnych z występującymi uwarunkowaniami, tym samym powodujących konflikty przestrzenne takich jak funkcja mieszkaniowa. W konsekwencji tego może nastąpić zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania składu węgla, który jest kluczowy dla działania przyległej elektrociepłowni, tym samym utrzymania bezpieczeństwa energetycznego miasta.

3. Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Analizę rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie uchwały dokonano pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, zgodności z przepisami ochrony środowiska oraz rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne wpływy na środowisko.

W zakresie ochrony środowiska i działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ zagospodarowania na środowisko istotne są ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, pozyskiwania ciepła do ogrzewania budynków, a także kształtowania terenów zieleni.

Obszar opracowania jest w bardzo dużym stopniu przeobrażony i zabudowany. Posiada ukształtowaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną i nie wymaga większych przekształceń. Historyczna zabudowa może zostać uzupełniona o nowe budynki i obiekty infrastruktury technicznej. Nadaje im się funkcje produkcji lub usług. Nie wprowadza się funkcji konfliktowych.

Planowane zagospodarowanie może kolidować z rosnącymi na terenie opracowania drzewami i krzewami towarzyszącymi zabudowie. W obrębie działek budowlanych ustala się przestrzeń przewidzianą na powierzchnię biologicznie czynną, co stwarza możliwości dla zagospodarowania terenów wolnych od zabudowy zielenią i zachowaniu części istniejącej zieleni. Pozytywnie ocenia się zachowanie terenów zieleni nadrzecznej, wybranych powierzchni zieleni urządzonej i nieurządzonej, a także szpaleru dębów.

W projekcie planu zakłada się odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej, za pośrednictwem której trafią do oczyszczalni ścieków, co należy uznać za korzystne z punktu widzenia ochrony jakości środowiska gruntowo-wodnego. Obowiązek podłączenia nieruchomości do sieci nakłada art. 5 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w

gminach, zgodnie z którym właściciel nieruchomości musi przyłączyć nieruchomość do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Wody opadowe i roztopowe powinny być zagospodarowane w miejscu opadu. W tym zakresie obowiązuje retencjonowanie, wykorzystanie gospodarcze, odparowanie lub rozsączanie do gruntu. Odprowadzenie do sieci kanalizacji deszczowej, rowów, zbiorników wodnych, cieków lub rzek dopuszcza się po zastosowaniu rozwiązań spowalniających odpływ, wyłącznie części wód opadowych i roztopowych, których zagospodarowanie w miejscu opadu nie było możliwe. W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych (m.in. z terenów drogowych) obowiązuje usunięcie z wód opadowych i roztopowych substancji określonych w przepisach odrębnych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych).

Ustalenia planu wprowadzają obowiązek pozyskiwania ciepła z sieci ciepłowniczej lub źródeł niskoemisyjnych, które nie będą powodować przekroczeń dopuszczalnych emisji do środowiska. Z punktu widzenia ochrony atmosfery najkorzystniejsze jest podłączenie wszystkich budynków do źródeł zcentralizowanych. Przyczynia się to do ograniczenia zjawiska niskiej emisji.

W zakresie gospodarowania odpadami zastosowanie mają zasady określone w przepisach odrębnych i aktach prawnych obowiązujących na terenie miasta. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie stoi w sprzeczności ani nie tworzy przeszkód dla realizacji przepisów regulujących gospodarowanie odpadami.

Przez obszar planu przebiegać będzie droga zbiorcza, która częściowo w formie przeprawy mostowej. Przecinać będzie tereny przemysłowe, a także dolinę Odry, na odcinku przeobrażonym antropogenicznie. Droga ta będzie generatorem hałasu komunikacyjnego oraz zanieczyszczeń atmosferycznych. Rozkład hałasu oraz ilość wprowadzanych do atmosfery substancji będzie można oszacować na etapie sporządzania projektu budowlanego, po wykonaniu prognozy ruchu i w oparciu o projekt techniczny drogi. Pozwoli to na wybranie optymalnego dla mieszkańców i środowiska wariantu i rozstrzygnięcia o potrzebie wykonania ewentualnych zabezpieczeń ograniczających emisję hałasu. Zaznacza się jednak, że na terenie planu nie występują obiekty wymagające ochrony przed hałasem, zatem planowana droga nie będzie wywierać szczególnego wpływu na środowisko omawianego obszaru.

Projekt planu miejscowego sporządzony został zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Wprowadzane w planie miejscowym funkcje i możliwe do zrealizowania przeznaczenia terenów zgodne są z istniejącymi uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Morfologia terenu oraz podłoże geologiczne nie tworzą istotnych przeszkód dla wprowadzenia nowej zabudowy. Ocenia się, że przyjęte rozwiązania nie przyczynią się do pogorszenia jakości środowiska. Za niekorzystne uznaje się natomiast możliwość likwidacji części zieleni.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko

4.1. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Na omawianym obszarze nie przewiduje się wystąpienia istotnych zmian w środowisku przyrodniczym. Duża część terenu pozostaje zurbanizowana, pokryta zabudową i terenami utwardzonymi, przez co pozbawiona zieleni. Występujące tu założenia zieleni pełnią funkcje ozdobne lub izolacyjne i nie odgrywają istotnej roli w systemie przyrodniczym miasta. Pozytywnie ocenia się wyodrębnienie i zachowanie większości z tych terenów. Oprócz tego zachowuje się wybrane egzemplarze drzew o dużych walorach estetycznych. Ochronie podlega szpaler dębów, dzięki tym samym populacja kozioroga dębosza pozostanie niezagrożona.

Realizacja postanowień projektu planu spowoduje likwidację części zieleni kolidującej z planowaną zabudową i układem komunikacyjnym. Może to oznaczać wycięcie części drzew. Zachowanie drzew na terenach zainwestowanych będzie leżało w gestii użytkowników tych terenów lub stopnia realizacji postanowień planu miejscowego.

W planie miejscowym nie wprowadza się funkcji, które mogłyby wpłynąć na funkcjonowanie korytarza ekologicznego doliny Odry. Zagospodarowanie przyjęte w projekcie planu miejscowego nie zagraża zieleni porastającej brzegi Odry. Zachowuje się i chroni przed nadmierną antropopresją dolinę Odry wraz z zielenią nadrzeczną. Pozwoli to na utrzymanie procesów przyrodniczych i funkcjonowanie rzeki jako korytarza ekologicznego. Na tym obszarze nie przewiduje się wystąpienia istotnych zmian w środowisku przyrodniczym.

Na terenie 1KWS-WS zaprojektowano korytarze usytuowania mostów: kładki pieszo-rowerowej w wydzieleniu wewnętrznym (B) oraz fragmentu nowej drogi zbiorczej w

wydzieleniu wewnętrznym (C). Nie należy oczekiwać, że planowane przeprawy będą ingerować w koryto rzeki, przez co mogłyby wpłynąć na przepływ wody.

Planowana kładka przenosić będzie ruch pieszego i rowerowego o nieznacznym obciążeniu, co nie będzie wymagać budowy przyczółków betonowych o dużych rozmiarach, które wymagałyby dużej ingerencji w morfologię brzegu, tym samym zagrażać siedliskom łąkowym, które tworzą przestrzeń dla przemieszczania się zwierząt. Potwierdzają to przykłady zrealizowanych na innych odcinkach Odry przepraw pieszorowerowych np. kładka Zwierzyniecka. Planowany most w wydzieleniu wewnętrznym (B) będzie łączył się z terenami położonymi poza obszarem planu a dla jego fragmentu po stronie północnej od obszaru planu została już wydana dyspozycja przestrzenna w postaci uchwalonego MPZP Nr LXXI/1842/23 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Osobowickiej i linii kolejowej we Wrocławiu.

Przeprawa drogowa (droga klasy Z) będzie wymagała dość dużej ingerencji w podłoże. Na etapie projektu planu miejscowego, w którym wyznacza się jedynie korytarz przebiegu drogi, trudno jednoznacznie wskazać miejsca usytuowania przęseł mostu. Most w obrębie terenu planu przecina tereny zindustrializowane, gdzie brzegi rzeki są przekształcone i nie posiadają cech naturalnych. Dlatego dalsze przekształcanie terenu na potrzeby budowy mostu w rejonie obszaru planu nie przyczyni się do uszczuplenia wartości przyrodniczych doliny.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Planowane zainwestowanie wkracza na teren przekształcony antropogenicznie. Większość terenu jest utwardzona i zabudowana. Ingerencja w obecny kształt powierzchni terenu związana będzie z przeprowadzeniem prac ziemnych pod fundamenty budynków. Nie przewiduje się jednak wystąpienia przekształceń rzeźby terenu.

Zwiększenie areалу terenów zabudowanych i utwardzonych obniży zdolności retencyjne podłoża. Ze względu na potrzebę zachowania zdolności chłonnej podłoża, w planie miejscowym wprowadzono obowiązek zachowania części terenów w postaci powierzchni biologicznie czynnej.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Za szkodliwe emisje w dalszym ciągu odpowiadać będą ruch samochodowy oraz emisje z sektora komunalnego. W trosce o jakość atmosfery, ustalenia planu miejscowego zakładają pozyskiwanie ciepła ze źródeł o niskim stopniu emisji lub podłączenie budynków do

zcentralizowanej sieci ciepłowniczej, co powinno przyczynić się do zminimalizowania szkodliwych emisji do atmosfery z sektora komunalnego. Pojawienie się nowej zabudowy będzie generować większy niż dotychczas ruch samochodowy, co przełoży się na emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych. Ponadto nowa trasa komunikacyjna spowoduje zwiększenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych (m.in. tlenków azotu, węglowodorów) na obszarze planu.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Uznaje się, że ustalenia planu nie wpłyną na modyfikację klimatu lokalnego. Planowana zabudowa sytuowana będzie na terenach przekształconych antropogenicznie, gdzie nastąpiła już modyfikacja klimatu lokalnego.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Nowe inwestycje na terenach przemysłowych mogą powodować emisje hałasu instalacyjnego. Teren planu znajduje się w oddaleniu wymagających ochrony przed hałasem, przede wszystkim zabudowy mieszkaniowej okolicznych osiedli.

Ponadto za emisje hałasu będzie odpowiadać hałas drogowy. Nowym generatorem hałasu będzie planowana droga zbiorcza, ponadto nowe obiekty zaprojektowane na terenie planu miejscowego będą generować większy niż dotychczas ruch samochodowy, co przełoży się na zwiększenie uciążliwości na terenach przyległych do dróg obsługujących nowe tereny zainwestowane.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze objętym planowanym zainwestowaniem przyjęto korzystne rozwiązania mające na celu ochronę stanu środowiska gruntowo-wodnego. Szczególne znaczenie w tym względzie mają zapisy wprowadzające obowiązek odprowadzania ścieków systemem kanalizacji, skąd trafiać będą do oczyszczalni ścieków. Ścieki pochodzące z terenu planu nie powinny zatem stanowić zagrożenia dla jakości wód płynących i podziemnych.

Realizacja postanowień planu nie będzie wywierać wpływu na wody powierzchniowe w mieście. Nie narusza się integralności doliny przyległej rzeki Odry. Zachowuje się przebieg wód powierzchniowych. Ewentualna ingerencja w dolinę Odry wiąże się z budową mostów - przeprawy pieszo-rowerowej w zachodniej części obszaru oraz planowanej drogi zbiorczej przechodzącej przez teren portu. Należy zwrócić uwagę, że ze względu na konieczność

utrzymania żeglowności Odry, nie należy oczekiwać daleko idącej ingerencji w dolinę rzeczną podpór utrzymujących mosty.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Realizacja ustaleń planu może oznaczać zmiany w krajobrazie. W przestrzeni pojawiają się nowe budynki o funkcji przemysłowej lub usługowej. Utworzone zostaną na terenach niezagospodarowanych. Uzupełnienie zabudowy terenów aktywności gospodarczej będzie miało korzystny wpływ na krajobraz terenów przemysłowych.

W zakresie kształtowania krajobrazu oraz zachowaniu ładu przestrzennego istotne znaczenie mają ustalania planu dotyczące ukształtowania zabudowy, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, a także wysokości budynków i obiektów budowlanych.

Ponadto zmiany w krajobrazie wiążą się z pojawieniem się mostów w dolinie rzecznej. Będą to obiekty widoczne z dalszych odległości. Z drugiej strony przeprawy mostowe w przestrzeni miejskiej są obiektami powszechnie akceptowalnymi i nie powodującymi efektu dysharmonii z doliną rzeczną. Decydujący wpływ na odbiór mostów będą miały rozwiązania przyjęte w projektach architektonicznych.

W zakresie oddziaływania na dobra materialne należy zauważyć, że dopuszczenie określonych funkcji w korytarzu drogowym planowanej drogi z biorczej jest czasowe. Po upływie 10 lat od momentu uchwalenia planu miejscowego budynki i obiekty kolidujące z planowaną drogą zostaną usunięte z przestrzeni.

W planie wykazano dbałość o zachowanie i ochronę środowiska kulturowego. Najcenniejsze jego elementy znajdują się pod ochroną konserwatorską. W projekcie planu zdefiniowano przedmiot i zasady tej ochrony.

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone w planie kategorie przeznaczenia i funkcji terenów wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób jednoznacznie negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców miasta. Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania na terenach przyległych nie powinny ulec niekorzystnym przekształceniom o charakterze znaczącym.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Potencjalne oddziaływania skumulowane związane są z systematycznym wzrostem powierzchni zabudowanych w mieście, w szczególności na obszarze śródmiejskim. Może to oznaczać pogłębienie istniejących obciążeń w środowisku związanych z zabudową, takich jak emisja hałasu lub zwiększenie ładunku ścieków. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

4.2. Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego będzie oddziaływał na środowisko również poza jego granicami. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej i wzrostem zużycia energii elektrycznej. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich dalszego zagospodarowania. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze miasta.

4.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru planu nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

4.4. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Realizacja postanowień planu nie będzie wywierać oddziaływania na przestrzenne formy ochrony, w tym obszary Natura 2000 położone na terenie miasta. Uznaje się, że skala i rodzaj oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń planu nie zagraża jakości środowiska na terenach objętych ochroną. Planowane zagospodarowanie, ze względu na oddalenie od granic terenów chronionych, nie będzie wywierać negatywnego wpływu na warunki występowania siedlisk i gatunków zwierząt. Nie nastąpi zakłócenie funkcjonowania korytarza ekologicznego doliny Odry

Na terenie planu stwierdza się występowanie chronionych gatunków zwierząt – bobra europejskiego oraz kozioroga dębosza. Pierwszy z wymienionych gatunków bytuje w dolinie

Odry wykorzystując nurt rzeki oraz jej brzegi. Nie stwierdza się możliwości ingerencji w dolinę rzeki, która mogłaby wpłynąć ujemnie na jej funkcjonowanie. Nie nastąpi fragmentacja siedlisk, która uniemożliwiłaby egzystencję bobrów.

Stanowisko kozioroga dębosza zajmuje pojedyncze dęby wykształcone w formie szpaleru wzdłuż drogi wewnętrznej na terenie portu. Drzewa te zostaną zachowane. Szpaler został wyodrębniony graficznie na rysunku planu jako drzewa do ochrony.

4.5. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko

Opisane w tekście potencjalne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, zgodnie z założeniami przyjętymi w rozdziale 1.2, przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

Tab. 2. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – teren zieleni i wód powierzchniowych.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe	odwracalne	nieznaczne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe	odwracalne	nieistotne
klimat akustyczny	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	nieistotne
wody	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe i lokalne	odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe	odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejskowe	odwracalne	zauważalne

Funkcje o pozytywnym wpływie na środowisko (Tabela 2)

Tereny zieleni i wód powierzchniowych mają pozytywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze, a także środowisko życia mieszkańców. Mają one znaczenie dla zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych miasta. Zieleń tworzy powierzchnię pochłaniającą zanieczyszczenia atmosferyczne, wytwarzającą tlen i retencjonującą część opadów atmosferycznych. Wpływa korzystnie na klimat lokalny na terenach zabudowanych, a także tworzy miejsce codziennej rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców. Wody powierzchniowe w dolinie odry tworzą korytarz ekologiczny umożliwiającą przemieszczanie się gatunków i genów.

Tab. 2. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – tereny zabudowane i komunikacji.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasiegu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	Bez znaczenia	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	możliwe do rewaloryzacji	zauważalne
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	częściowo odwracalne	zauważalne
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne

Funkcje o umiarkowanym wpływie na środowisko (Tabela 2)

Tereny zabudowane, a także tereny komunikacji będą miały zróżnicowany wpływ na środowisko. Ich funkcjonowanie powoduje wytwarzanie zanieczyszczeń atmosferycznych, ścieków, odpadów, pośrednio także emisję hałasu. Ustalenia planu w zakresie ochrony środowiska i wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną pozwalają zminimalizować negatywny wpływ na środowisko. Wprowadzenie zabudowy przyczyni się do nieznacznego przekształcenia morfologii terenu. Możliwa jest także wycinka części drzew i krzewów kolidujących z planowanym zagospodarowaniem.

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Skutki realizacji planu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska (m. in. jakości powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego, jakości wód, jakości gleb, promieniowania

elektromagnetycznego) prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Wrocławia, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska oraz ustawie Prawo wodne.

Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument (Prezydent Wrocławia) prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan. Analiza i ocena komponentów środowiska powinna odnosić się do obszaru objętego projektem planu.

Częstotliwość przeprowadzania analiz powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady Miasta. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące ochrony środowiska były przeprowadzane również z taką częstotliwością.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji planu miejscowego należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego;
- stosowanie do ogrzewania proekologicznych (w tym odnawialnych) źródeł energii, stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji,
- podłączenie nowych obiektów do sieci kanalizacyjnej,
- wyposażenie terenów zainwestowanych planu w zieleń.

Uznaje się, że przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie

mieszkańców Wrocławia. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Do rozwiązań służącym ochronie środowiska, które zawiera opisywany projekt MPZP należą:

- ochrona wybranych założeń zieleni,
- ustalenie odprowadzania ścieków do kanalizacji,
- obowiązek podłączenia budynków do sieci ciepłowniczej lub stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji
- dopuszczenie stosowania energii odnawialnej.

7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP

W zakresie rozwiązań alternatywnych proponuje się podniesienie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto postuluje się zachować i zabezpieczyć przed zainwestowaniem tereny zieleni urządzonej rosnącej w sąsiedztwie budynków administracyjnych w południowej części obszaru.

Dla planowanej zabudowy należy rozważyć możliwość wprowadzenia obowiązku utworzenia zielonych dachów lub zielonych ścian.

8. Analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Dla planu miejscowego istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Dokumenty na szczeblu międzynarodowym

- 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,

- Ramowa Dyrektywa Wodna: Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej z późniejszymi zmianami,
- Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
- Ramowa Dyrektywa Odpadowa: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy z późniejszymi zmianami,
- Dyrektywy 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumenty na szczeblu krajowym

Do dokumentów o randze krajowej należą m.in.:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. W omawiany projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego główne cele ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym zostały uwzględnione m. in. w następująca:

- w zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego - ustalenie obowiązku zaopatrzenia w ciepło z sieci ciepłowniczej lub innych niskoemisyjnych systemów grzewczych, niepowodujących przekroczeń dopuszczalnych emisji do środowiska; dopuszczenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- w zakresie ochrony wód - odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacji;
- w zakresie różnorodności biologicznej – m.in. poprzez obowiązek pozostawienia części działek budowlanych jako tereny biologicznie czynne oraz poprzez wyznaczenie stref zieleni, zachowanie doliny Odry;
- w zakresie informacji o środowisku oraz komunikacji pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska – poprzez realizację planowania zgodnie z trybem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

9. Streszczenie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Kleczkowskiej i Władysława Reymonta oraz rzeki Odry we Wrocławiu. Obszar objęty opracowaniem położony jest na północny zachód od ścisłego centrum Wrocławia, częściowo w dolinie Odry. Mieści się w obrębie osiedli Stare Miasto i Kleczków. Jego powierzchnia wynosi ok. 53,64 ha. Zawiera się w obszarze ograniczonym rzeką Odrą, Kanałem Miejskim, ulicami Kleczkowską i Władysława Reymonta oraz linią kolejową nr 143.

Głównym celem projektu planu miejscowego jest zabezpieczenie dalszego i bezpiecznego dla mieszkańców funkcjonowania terenów infrastruktury służącej zaopatrzeniu Elektrociepłowni Wrocław w surowce energetyczne. W północnej części Portu Miejskiego znajduje się skład węgla, który dostarczany jest drogą rzeczną. Następnie paliwo przesyłane jest nadziemnym taśmociągami w kierunku południowym, poza obszar planu.

W zakresie ochrony środowiska i działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ zagospodarowania na środowisko istotne są ustalenia dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, pozyskiwania ciepła do ogrzewania budynków, a także kształtowania terenów zieleni.

Obszar opracowania jest w bardzo dużym stopniu przeobrażony i zabudowany. Posiada ukształtowaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną i nie wymaga większych przekształceń. Historyczna zabudowa może zostać uzupełniona o nowe budynki i obiekty infrastruktury technicznej. Nadaje im się funkcje produkcji lub usług. Nie wprowadza się funkcji konfliktowych.

Projekt planu miejscowego sporządzony został zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Wprowadzane w planie miejscowym funkcje i możliwe do zrealizowania przeznaczenia terenów zgodne są z istniejącymi uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Morfologia terenu oraz podłoże geologiczne nie tworzą istotnych przeszkód dla wprowadzenia nowej zabudowy. Ocenia się, że przyjęte rozwiązania nie przyczynią się do pogorszenia jakości środowiska. Za niekorzystne uznaje się natomiast możliwość likwidacji części zieleni.

10. Spis literatury

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia.
2. Lewicki Z. (red.), 2014: Środowisko Wrocławia. Informator 2014, LEMITOR Ochrona Środowiska Sp. z o.o. we Wrocławiu, Wrocław.
3. Smolnicki K., Szykasiuk M. (red.), 2003: Informator o stanie środowiska Wrocławia 2002, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, Wrocław.
4. Dubicka M, Szymanowski M., (2000), Struktura miejskiej wyspy ciepła i jej związek z warunkami pogodowymi i urbanistycznymi Wrocławia, Acta Univ. Wratisl., 22, Studia Geogr., 74, 99-118.
5. Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu PROXIMA S.A., Państwowy Instytut Geologiczny, Wrocław 2009: „Baza danych geologiczno-inżynierskich wraz z opracowaniem Atlasu geologiczno-inżynierskiego aglomeracji wrocławskiej”, Praca zbiorowa pod kier. mgra J. Goldszejna.
6. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego opracowane w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB – Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu, Hydroportal KZGW <http://mapy.isok.gov.pl>.
7. Informacje o stanie środowiska w województwie dolnośląskim publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.
8. Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim raport wojewódzki za rok 2023, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2024.
9. Mapa stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172 obszary udostępniona na portalu Inspekcji Ochrony Środowiska <http://mjwp.gios.gov.pl>.
10. Strategiczna Mapa Hałasu Wrocławia udostępniona na portalu <https://gis.um.wroc.pl/>, Wrocław 2022.
11. Leksykon Architektury Wrocławia, praca zbiorowa, Wydawnictwo Via Nova, Wrocław 2011.
12. Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie województwa dolnośląskiego, T. Zając, Wrocław 2012 – dane w postaci wektorowej.
13. Informacje zawarte w Systemie Informacji Przestrzennej Wrocławia dostępnym pod adresem <https://gis.um.wroc.pl/>.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że posiadam uprawnienia do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko (wykształcenie kierunkowe, ponad 5-letnie doświadczenie w sporządzaniu prognoz), zgodnie z wymogami art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Rafał Odachowski

